

بہ نام پگانہ معمار ہستے

پروژہ معماری اسلامے

تخت جمشید

ISNA

PHOTO: Ali Zamani

تاریخ تخت جمشید

تخت جمشید: این مجموعه ساختمانی در شهر مرودشت و در ۴۵ کیلومتری شهر شیراز واقع شده است.

تخت جمشید که نام امروزی پارسه است. پارسه از زبان پارسی باستان است و یونانیان آن را پرسپولیس (به یونانی یعنی پارسه شهر) خوانده‌اند. این بنا را تخت جمشید یا قصر شاهی جمشید پادشاه اسطوره‌ای ایران می‌نامند که در شاهنامه فردوسی آمده است. آنگونه که در منابع متعدد و گوناگون تاریخی آمده است ساخت تخت جمشید در حدود ۲۵ قرن پیش در دامنه غربی کوه رحمت، به عبارتی میترا یا مهر و در زمان داریوش کبیر آغاز گردید و سپس توسط جانشینان وی با تغییراتی در بنای اولیه آن ادامه یافت. ساخت تخت جمشید این مجموعه بزرگ و زیبا بنا به روایتی ۱۲۰ سال به طول انجامید.

باور تاریخدانان بر این است که اسکندر مقدونی سردار یونانی در ۳۳۰ پیش از میلاد، به ایران حمله کرد و تخت جمشید را به آتش کشید و احتمالاً بخش عظیمی از کتاب‌ها، فرهنگ و هنر هخامنشی را با اینکار نابود نمود. با این حال ویرانه‌های این مکان هنوز هم برپا است و باستان‌شناسان از ویرانه‌های آن نشانه‌های آتش و هجوم را بر آن تأیید می‌کنند. این مکان از سال ۱۹۷۹ یکی از آثار ثبت شده ایران در میراث جهانی یونسکو است.

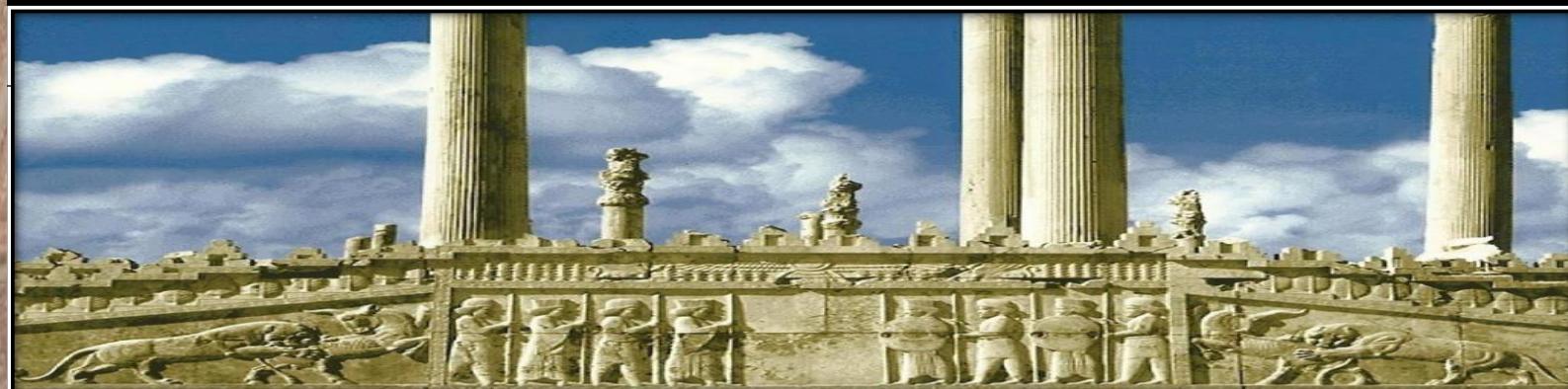

مجموعه تخت جمشید به وسعتی حدود ۱۳۵۰۰۰ متر مربع و تماماً از سنگ ساخته شده است. در میان سنگها از هیچ گونه ملاتی استفاده نشده اما در بعضی نقاط، سنگها را با بست های آهنی به نام دم چلچله ای به هم اتصال داده اند و از چفت هایی سربی استفاده کرده اند.

مجموعه تخت جمشید شامل هفت کاخ (تالار)، نقوش برجسته، پلکانها، ستونها، و دو آرامگاه سنگی است. جمعا بیش از سه هزار نقش برجسته در ساختمان ها و مقبره های تخت جمشید وجود دارد که به طرز خارق العاده ای هماهنگ می باشند.

در قسمت بالای تخت جمشید، در دامنه کوه رحمت؛ دو آرامگاه وجود دارد که آرامگاه اردشیر دوم و اردشیر سوم می باشد. تخت جمشید حدود دویست سال محل سکونت شاهان هخامنشی بوده تا اینکه در ۳۳۰ پ.م. اسکندر مقدونی (که ایرانیان او را گجسته، بنفرین، پلید و دیو خو نامیده اند) آنرا سوزاند. تاریخ نگاران در مورد علت این آتش سوزی اتفاق رای ندارند. عده ای آنرا ناشی از یک حادثه غیر عمدی می دانند، عده ای دلیلش را جلب خوشنودی و ارضای بوالهوسی های "طائیس" روسپی مشهور آتنی توسط اسکندر دیو خو؛ و برخی این اقدام اسکندر را تلافی ویرانی شهر آتن (و معبد آرتیمیس در آن) بدست خشایارشا می دانند. البته آنوبانینی نظرات دیگری در این باره شنیده است

کاخ آپادانا

ستون های کاخ آپادانا

از میان کاخ های تخت جمشید کاخ آپادانا از همه قدیمی تر و باشکوهتر بوده است. ساختن این کاخ به دستور داریوش (۵۲۱-۴۸۵ پ.م.) در حدود سال ۵۱۵ پ.م. آغاز شده و سی سال به طول انجامیده است. این کاخ ۳۶۶۰ متر مربع مساحت دارد. تالار اصلی ۳۶ ستونی (۶*۶) و در شرق و غرب و شمال دارای ایوانهای ۱۲ ستونی (۲*۶) است؛ مهمترین نقوش تخت جمشید در پله های ایوان شرقی که گویا در ابتدا ورودی اصلی کاخ بوده حکاکی شده اند. ارتفاع ستون های آپادانا تقریبا بیست متر و بسیار مستحکم بوده؛ به نحوی که تا زمان قاجار هنوز ۱۳ ستون استونهایش بر افراشته باقی مانده بود.

کاخ دیگری که همزمان با آپادانا ساخته شده کاخ داریوش (تَچَر) است که به دلیل آنکه با سنگهای خاص بسیار صیقلی ساخته شده است معاصران آنرا تالار آئینه نامیده اند. این کاخ دارای ۱۲ ستون (۳*۴) و ایوانی در جنوب با ۸ ستون (۲*۴) است؛ و به عنوان سکونتگاه شاه مورد استفاده قرار میگرفته است

ادامه پروژه در فایل اصلی....

from livius picture archive